

לעילוי נשמת
מאיר בן יצחק ביר ז"ל

פאיריס את העולם

אימז לבועי לזוית נחשון ואחבריו ב'

פרשת מקץ

מה זה מנשה לי?

| בראשית מא, נא

ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה
כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי:

| רש"ר הירש

נשני - מבארים כרגיל: א-להים השכיחני את כל עמלי ואת כל בית אבי! לב מי לא יזדעזע למקרא משפט זה? יוסף קורא שם לבכורו על שם שהא-להים השכיחו את אביו הזקן ואת כל משפחת בית אביו! על - פי זה תתבאר אמנם העובדה שיוסף לא התעניין בגורל אביו זמן כה ממושך, ונמצאנו למדים שיוסף היה בפשטות - אדם חסר לב!

אך לאושרנו "שכח" איננו הוראה יחידה ל"נשה". "נשה" פירושו גם - כן: היות בעל חוב, היות נושה (ראה לעיל לב, לג), ויהיה אפוא פירוש "נשני": את אסוני ואת משפחתי עשה לי אלהים לנושים. מה שעד כה נראה לי כאסון וכהתעללות, א-להים עשאו כלי שרת לעצב את אושרי: חוב גדול אני חייב לאסוני ולמשפחתי.

אולי
הוא
הוא
הוא

הוא
הוא
הוא

חיו של יוסף היו מלאים בטרגדיות. מהבור, למצרים, לבית הכלא, שם נשכח שנים על גבי שנים. אך כיצד התייחס יוסף לכל הצרות שעברו עליו?

את התשובה אפשר למצוא בשם שנתן לבנו הבכור - "מנשה" - כי נשני א-להים את כל עמלי ואת כל בית אבי. בקריאה שטחית כוונת הפסוק היא שיוסף קורא לבנו על שם כל הצרות שעברו עליו, ועל כך שהקב"ה השכיח ממנו את זכר אביו ומשפחתו. אך רש"ר הירש מסרב לקרוא כך את הפסוק, שכן לפי זה יוצא שיוסף היה אטום לגורל אביו - עשרות שנים של חוסר התעניינות באביו הסובל זכות לעטר את שמו של בנו הבכור!

ועל כן מלמד אותנו רש"ר הירש קריאה מעמיקה יותר בפסוק. כי "נשה" זה לא בהכרח מלשון "שכח", זה גם מלשון "נושה", משהו שיש לו חוב. לפי קריאה זו כל הצער שנגרם לו לאורך השנים בכלל, וממשפחתו בפרט - אינו דבר שצריך להתעלם או למחוק, אלא זה מה שעיצב אותו, מה שגידל אותו, מה שהפך אותו למי שהוא. ואכן, יוסף אומר זאת במפורש לאחיו בפרשת ויחי: "ואתם חשבתם לרעה, א-להים חשבה לטובה" (בראשית נ כ). יוסף בוחר לראות את מסכת חייו לא בתור רצף של טרגדיות אלא בתור רצף של הזדמנויות, ומכל שבר הוא בוחר לצמוח ולהוליד בעצמו קומות חדשות.

ואיך אנחנו מתייחסים לקשיים ולאסונות שפוקדים אותנו, כיחידים וכעם? האם נשכיל להיות כמו יוסף?

הוא
הוא
הוא

1 על פי המדרש, מיהו המלך שעבד עבודה זרה ואמר לרב אשי ש"אילו היית שם היית אוהז בשיפולי גלימתך, מגביה אותה ורץ אחריי?"

2 מהו "משכון"?

3 אילו מצרכים נדרשים בשביל להכין מלימון לימונדה? ואיך זה קשור ללימוד שלנו?

יוזפים זאג השלובות

שלחו למספר 0523662637
היכנסו להגרלה, ואולי תזכו בפרס!